

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
СТОПАНСКИ Ф А К У Л Т Е Т
КАТЕДРА „БИЗНЕС, ИНВЕСТИЦИИ, НЕДВИЖИМИ ИМОТИ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):№38/27.04.2023 г.

Приета от КС (протокол №/ дата):№11/20.04.2023 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ЕВРОПЕЙСКИ И НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ И ФОНДОВЕ“

ЗА СПЕЦ: „Управление на проекти“; ОКС „магистър“ – задочно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 9 за СНУ, 11 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 30 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:	
т.ч.	
• ЛЕКЦИИ	15
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	15
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	210

1.
(доц. д-р Божидар Чапаров)

2.
(гл. ас. д-р Севдалина Христова)

3.
(гл. ас. д-р Влади Куршумов)

Ръководител катедра:
„Бизнес, инвестиции, недвижими имоти“ (доц. д-р Тодор Райчев)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Европейски и национални програми и фондове“ е предназначена за студентите от специалност „Управление на проекти“ в ОКС „магистър“ и има за цел да формира основни знания, свързани с функционирането и управлението на Европейските и национални програми и фондове, както и специфични особености при кандидатстване за безвъзмездно финансиране.

Ролята на дисциплината е усвояването от студентите на знания и умения в областта на действащите програми и фондове на европейско и национално равнище и по-конкретно умело боравене със специфична документация; запознаване с основните стратегически моменти при формиране на политиките, засягащи финансиране на проектни предложения в ЕС и в страната, както и формиране на умения за търсене и идентифициране на релевантни възможности за финансиране на различни организации.

Очакваните резултати от обучението са: а) студентите да познават действащите програми и фондове и възможностите за финансиране, които те предоставят; б) студентите да придобият основни теоретични знания и разбиране за основните понятия, методи, закономерности и нормативна материя в областта на Европейското и национално финансиране; в) да умеят да адаптират проектните предложения спрямо специфичните изисквания и документацията на конкретни програми и фондове; г) да придобият способност за непрекъснато разширяване на знанията и формиране на нови умения в областта на Европейските и национални програми и фондове.

Съдържанието на дисциплината обхваща 11 тематични единици, структурирани по начин, който да осигурява максимално ефективно усвояване на учебния материал, стартирайки с изясняване на основните понятия в областта на проектната дейност и фондовете, след което се разкриват специфичните особености на действащите Европейски и национални програми и фондове, включително стратегии за финансиране на проекти, основните видове европейски програми, особеностите при отчитането на европроектите и др.

В хода на обучението се прилагат и развиват следните ключови компетентности, съгласно препоръката на Съвета на Европейския съюз от 22 май 2018 г, а именно:

- **цифрова компетентност – група 4.** Способност за търсене и намиране на релевантна информация и работа с електронни таблици и различни бази от данни;
- **гражданска компетентност – група 6.** Осъзнаване на потребността от включване в социално-значими дейности; оценяване на необходимостта от спазване на баланса между корпоративните интереси и опазване на околната среда и способност за вземане на решения в услуга на обществото;
- **предприемаческа компетентност – група 7.** Способност за критично мислене, аналитичност, прогнозиране, програмиране и планиране. Развиване на управленски умения и умения за работа в екип; осведоменост за социално-икономически тенденции; проява на отговорност и социална ангажираност.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1.	ВЪВЕДЕНИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ПРОЕКТИ
1.1	Същност на управлението на проекти
1.2	Управление на проекти и текуща дейност
1.3	Особености на проекта
1.4	Проектен цикъл

2.	ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ПОТРЕБНОСТИ И ПОДБИРАНЕ НА ИДЕИ. ЛОГИЧЕСКА РАМКА НА ПРОЕКТА
2.1	Инструменти за подбиране на проектни идеи
2.2	Приложение на подхода на логическата рамка за формулиране на проекти
2.3	Логическа връзка между основните елементи на проекта
3.	МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ
3.1	Търсене на възможности за финансиране на проекти
3.2	Условия за кандидатстване по отворени грантови схеми
3.3	Процедура по оценка и подбор на проектни предложения
3.4	Процедура по сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ
4.	ОСОБЕНОСТИ ПРИ ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ФИНАНСИРАНИ ПРОЕКТИ
4.1	Мониторинг и контрол при изпълнението на проекти
4.2	Отчетна документация и видове отчети
4.3	Процедури за разплащане (възстановяване) на разходите
5.	ЕВРОПЕЙСКИ СТРАТЕГИИ И ФИНАНСИРАНЕ
5.1	Европейски стратегически документи, определящи финансирането по линия на Европейските програми и фондове
5.2	Многогодишна финансова рамка и механизъм Next Generation EU за изпълнение за изпълнение на стратегическите приоритети на ЕС
5.3	Кохезионна политика на Европейския съюз
6.	ЕВРОПЕЙСКИ ФОНДОВЕ ПРИ СПОДЕЛЕНО УПРАВЛЕНИЕ
6.1	Европейски социален фонд +
6.2	Европейски фонд за регионално развитие
6.3	Кохезионен фонд
6.4	Фонд за справедлив преход
6.5	Обща селскостопанска политика на ЕС
6.6	Европейски фонд за морско дело, рибарство и аквакултури
7.	КЛЮЧОВИ ПРОГРАМИ ЗА ДЕЙСТВИЕ В ЕС
7.1	Рамкова програма за изследвания и иновации „Хоризонт Европа“
7.2	Програма в областта на образованието, обучението, младежта и спорта – „Еразъм +“
7.3	Програма за околна среда и действия по климата - LIFE
7.4	Програма „Цифрова Европа“
7.5	Други програми
8.	ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ ПРИ СПОДЕЛЕНО УПРАВЛЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ
8.1	Споразумение за партньорство за България
8.2	Оперативните програми (Програмите) в България
8.3	Национален план за възстановяване и устойчивост
9.	ПРОГРАМИ ЗА ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО
9.1	Програми за трансгранично сътрудничество
9.2	Програми за междурегионално сътрудничество
9.3	Програми за транснационално сътрудничество
10.	АНАЛИЗ НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ
10.1	Същност и принципи на инвестиционния анализ
10.2	Методи за оценка на ефективността

10.3	Оценка на риска при реализация на проекти, генериращи приходи
11.	ПРИОРИТИЗИРАНЕ И КЛАСИРАНЕ (ПОДБОР) НА ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ
11.1	Същност и значение на приоритизирането и класирането (подбор) на инвестиционни проекти
11.2	Методи за класиране (подбор) на инвестиционни проекти
11.3	Анализ разходи-ползи на инвестиционни проекти

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Тест	1	40
1.2.	Работа по индивидуално задание	2	100
Общо за семестриалното оценяване:		3	140
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	70
Общо за сесийното оценяване:		1	70
Общо за всички форми на контрол:		4	210

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Желев, И., Христова, С. Европейски фондове и проекти. Ръководство за семинар-ни упражнения, Изд. „Наука и икономика“, ИУ-Варна, 2015.
2. Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление, в сила от 01.07.2022 г.
3. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/1060 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 24 юни 2021 година.
4. Ръководство за система от знания за управление на проекти (PMBOK® GUIDE, четвърто издание), София: Класика и стил, 2011.
5. European Commission., New Cohesion Policy. [online], available at: https://ec.europa.eu/regional_policy/2021-2027_en, An official website of the European Union.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Единен информационен портал на Европейските структурни и инвестиционни фондове. [online], достъпен на: <https://www.eufunds.bg/bg>.
2. Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България (ИСУН). [online], достъпен на: <https://eumis2020.government.bg/>.
3. Казанджиева, М. Управление на средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове, София: ИК „Труд и право“, 2016.
4. Министерски съвет на Република България., Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България.

5. Петкова, И. Европейски проекти, политики и нормативни регулации, ФорКом, С., 2015
6. Приложение към РМС № 196 от 11.04.2019 г. за одобряване на Анализ на социално - икономическото развитие на България 2007-2017 г. за определяне на националните приоритети за периода 2021-2027 г.
7. Представителство на Европейската комисия в България . [online], достъпен на: https://bulgaria.representation.ec.europa.eu/index_bg.
8. Споразумение за партньорство на Република България за периода 2021-2027 г.
9. Guide to Cost-benefit Analysis of Investment Projects: Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020, European Commission, 2015.